

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Ladislavy Mentbergerové a soudců Mgr. Martina Šalamouna a Mgr. Lucie Markové ve věci

žalobkyně: **R. H.**, narozená xxx
bytem xxx
zastoupená advokátem Mgr. Janem Boučkem
sídlem Opatovická 1659/4, 110 00 Praha 1

proti
žalované: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti**, IČO 00025429
sídlem Vyšehradská 424/16, 128 10 Praha 2
jednající Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových
sídlem Rašínovo nábřeží 390/42, 128 00 Praha 2

o 164 000 Kč s příslušenstvím,
k odvolání žalobkyně a žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 12. června 2024, č. j. 20 C 201/2023-73,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se ve výroku I mění jen tak, že žaloba o zaplacení částky 19 500 Kč s úrokem z prodlení ve výši 15 % ročně z částky 28 500 Kč od 13. 11. 2023 do zaplacení, se zamítá, jinak se v tomto výroku potvrzuje.
- II. Rozsudek soudu prvního stupně se ve výroku II potvrzuje.

Shodu s prvopisem potvrzuje R.M.
(K.ř. č. 1 – rozsudek)

III. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni náklady řízení před soudy obou stupňů ve výši 26 684 Kč, do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta Mgr. Jana Boučka.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni částku 28 500 Kč s úrokem z prodlení ve výši 15 % ročně z této částky od 13. 11. 2023 do zaplacení (výrok I), žalobu o zaplacení částky 135 500 Kč se zákonným úrokem z prodlení z této částky od 13. 7. 2023 do zaplacení a zákonného úroku z prodlení z částky 28 500 Kč od 13. 7. 2023 do 12. 11. 2023 zamítl (výrok II) a žalované uložil povinnost zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku 18 456 Kč k rukám jejího právního zástupce (výrok III).
2. Takto rozhodl o žalobě, kterou se žalobkyně domáhala zaplacení částky 164 000 Kč s příslušenstvím jakožto zadostiučinění za nemajetkovou újmu vzniklou jí v souvislosti s nepřiměřenou délkou řízení vedeného u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp. zn. 45 C 39/2019 (dále jen „posuzované řízení“). Toto řízení o odškodnění nemajetkové újmy z titulu nepřiměřené délky jiného soudního řízení bylo zahájeno uplatněním nároku dne 11. 11. 2019 a do podání žaloby neskončilo. Bylo přitom zatíženo průtahy a zmatečností v postupu soudů, kdy se soud prvního stupně soustředil na spojování věcí ke společnému projednání a zpochybňování právního zastoupení žalobkyně, místo toho, aby ve věci rozhodl. V řízení rovněž došlo k nerespektování judikatury vyšších soudů v obdobných kauzách, navíc nadále pokračuje před Evropským soudem pro lidská práva (dále jen „ESLP“) a na národní úrovni je rozhodováno o nedůvodné žalobě pro zmatečnost. Žalobkyně k délce řízení nepřispěla, nebylo ani složité, přesto bylo rozhodnutí soudu prvního stupně vydáno až po více než dvou letech od podání žaloby. Žalobkyně svůj nárok předběžně uplatnila dne 12. 5. 2023, žalovaná jí přiznala pouze částku 36 000 Kč a před podáním žaloby ji vyplatila. Doba předběžného projednání nároku v rozsahu 6 měsíců přitom podle žalobkyně neodpovídá úrovni společnosti a techniky a základní judikatorní rozmezí výše odškodnění nereflektuje plynutí času a extrémní inflaci. ESLP přitom přiznává poškozeným vyšší odškodnění, než jim je přiznáváno na národní úrovni. Žalobkyně v této souvislosti poukázala na věc D. vs. ČR, kdy na národní úrovni byla poškozené jako kompenzace přiznána částka 45 000 Kč a v řízení před ESLP došlo k uzavření dohody na částku 3 000 až 3 500 EUR.
3. Žalovaná nespороvala, že žalobkyně u ní svůj nárok předběžně uplatnila dne 12. 5. 2023, ve stanovisku ze dne 6. 11. 2023 potvrdila, že posuzované řízení bylo nepřiměřeně dlouhé, protože žalobkyni vyplatila částku 36 000 Kč, kterou považovala za dostatečnou. Vycházela ze závěru, že ke dni vydání stanoviska trvalo posuzované řízení 4 roky, probíhalo na 3 stupních soudní soustavy, ve věci rozhodoval i Ústavní soud. V řízení došlo k prodlevám, ne všechny úkony byly provedeny v přiměřených lhůtách. Při odškodnění potom vycházela ze základní částky 15 000 Kč za 1 rok řízení, přičemž za první dva roky přiznala částku poloviční. Dále přistoupila ke snížení odškodnění o 20 % pro složitost věci a stupně soudní soustavy, význam řízení pro žalobkyni hodnotila jako standardní, neměla ani za to, že by se žalobkyně na délce řízení podílela. Význam řízení pro žalobkyni hodnotila od okamžiku odmítnutí ústavní stížnosti dne 7. 3. 2023 dokonce jako minimální, zabývala se i podanou žalobou pro zmatečnost, která se týkala vady rozhodnutí odvolacího soudu, a uzavřela, že na výsledek řízení neměla vliv. Ohledně rozhodování ESLP žalovaná uvedla, že ve věci D. vs. ČR nebylo rozhodováno meritorně, ale došlo k uzavření dohody

na částce okolo 3 000 EUR, k požadovanému příslušenství doplnila, že do prodlení s plněním se mohla dostat až ode dne 13. 11. 2023.

4. Soud prvního stupně vyšel z nesporných tvrzení účastníků a z provedeného dokazování, učiněná zjištění potom podrobně popsal v bodech 3 až 5 odůvodnění napadeného rozsudku, na která odvolací soud pro stručnost odkazuje. Na základě těchto zjištění poté učinil závěr o skutkovém stavu, kdy vzal za prokázané, že posuzované řízení bylo složitější, neboť probíhalo na 3 stupních soudní soustavy a také před Ústavním soudem, v řízení došlo rovněž k období nečinnosti. Ve vztahu k žalobkyni řízení probíhalo od 11. 11. 2019 a dosud neskončilo, žalovaná se dostala do prodlení až dne 13. 11. 2023.
5. Soud prvního stupně poté konstatoval, že z provedených důkazů byla učiněna dostatečná skutková zjištění pro posouzení důvodnosti žalobou uplatněného nároku, a proto zbývající důkazy neprovedl, pokud se týkaly nesporných skutečností nebo byly duplicitní k provedenému spisu. Vysvětlil, že k důkazu neprovedl usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 5. 2024, sp. zn. 30 Cdo 163/2024, vydané ve věci vedené u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp. zn. 22 C 10/2023 a rozsudek Městského soudu v Praze č. j. 11 Co 199/2023-99, neboť se jedná se o odškodňovací řízení jiných poškozených a každá věc musí být posouzena individuálně. Uzavřel, že mu je z jeho úřední činnosti známo, že řízení o odškodnění nepřiměřené délky posuzovaného řízení bylo vedeno i ve věci jiných poškozených.
6. Po právní stránce věc posoudil podle § 1, § 2, § 5 písm. a, b), § 13 odst. 1, § 14 odst. 1, § 15 odst. 2 a § 31a odst. 1 až 3 zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), dále jen „OdpŠk“. Vysvětlil, že předpokladem odpovědnosti státu za škodu dle OdpŠk je existence odpovědnostního titulu (nezákonného rozhodnutí nebo nesprávného úředního postupu), vznik škody a příčinná souvislost mezi odpovědnostním titulem a vznikem škody. Nezákonné rozhodnutí nebo nesprávný úřední postup a vznik škody musí být ve vzájemném poměru příčiny a následku a absence i jen jednoho z těchto předpokladů odpovědnosti je důvodem pro zamítnutí nároku na náhradu škody. Nejprve se proto zabýval otázkou, zda rozhodnutí v posuzovaném řízení bylo vydáno v přiměřené lhůtě. Opřel se o judikaturu ESLP, která za aspekty přiměřenosti lhůty považuje zájem účastníka na rychlém vyřízení věci a obecný zájem na řádném výkonu spravedlnosti. Přitom se přihlíží ke složitosti věci, chování účastníků a státních orgánů a významu řízení pro účastníka, čemuž odpovídá i ustanovení § 31a odst. 3 OdpŠk. V té souvislosti rovněž citoval rozhodnutí dovolacího soudu a uzavřel, že posuzované řízení trvá ve vztahu k žalobkyni od 11. 11. 2019, kdy byl nárok předběžně uplatněn u žalované, a dosud neskončilo, neboť je stále pokračováno v řízení o žalobě pro zmatečnost (z tohoto důvodu proto pro nadbytečnost neposuzoval žalobkyní nastíněnou otázku vedení řízení u ESLP a jeho započitatelnost do délky řízení). Dospěl k závěru, že ke dni jeho rozhodnutí trvalo posuzované řízení 4 roky a 7 měsíců, což je doba nepřiměřená, proto uzavřel, že v tomto řízení došlo k nesprávnému úřednímu postupu ve formě nepřiměřené délky řízení.
7. Poté citoval konstantní judikaturu Nejvyššího soudu, která pro poměry České republiky považuje dlouhodobě (téměř 15 let) za přiměřené, jestliže se základní částka, z níž se při určování výše přiměřeného zadostiučinění vychází, pohybuje v rozmezí mezi 15 000 Kč až 20 000 Kč za první dva roky a dále pak za každý další rok řízení (tj. 1 250 Kč až 1 667 Kč za jeden měsíc s tím, že v prvních dvou letech trvání řízení jde o částky poloviční). Tato východiska potom porovnal s rozhodovací praxí ESLP a dospěl k závěru, že již nemůže aplikovat uvedené orientační vodítko pro své úvahy o adekvátním odškodnění, proto se od něho odchýlil a za výchozí rozmezí zvolil částku 22 500 Kč – 30 000 Kč (rozmezí 15 000 – 20 000 Kč zvýšené o 50 %), které vyhovuje výši

odškodnění stanovené ESLP v rozmezí 1 000 – 1 500 Eur a respektuje změnu životní úrovně, kupní síly a znehodnocení měny v důsledku inflace, neboť je obecně známo, že od doby vydání Stanoviska (zjevně míněno stanovisko občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 13. 4. 2011, sp. zn. Cpjn 206/2010 – dále jen Stanovisko) přesáhla celková inflace 50 % (průměrná meziroční inflace činí 3,6 %, viz např. údaje Českého statistického úřadu dostupné na https://csu.gov.cz/mira_inflace).

8. Za přiměřené odškodnění, které má kompenzovat újmu poškozených, proto již nepovažoval odškodnění poskytované v předchozích 15 letech, a to i přes skutečnost, že základní výše byla Stanoviskem obecně nastavena výše než 45 % z toho, co za porušení předmětného práva přiznává ESLP ve věcech proti ČR. Uvedl, že žalovaná v rámci řízení u ESLP v současné době přistupuje k přiznávání odškodnění výrazně vyššího (což žalovaná v řízení sama potvrdila odkazem na věc D. vs. ČR). Za správný považoval poukaz žalobkyně na extrémní délku posuzovaného kompenzačního řízení, jehož trvání by na dvou stupních v zásadě nemělo přesáhnout 2 roky. Přiznání částky v daném rozmezí, ve kterém představuje částka 22 500 Kč částku základní, zvažoval právě podle kritéria zcela zjevně nepřiměřené (extrémní) délky posuzovaného řízení. Vyšší než spodní hranice této základní částky se dle zavedené praxe užije u soudních řízení, která překročí trvání 10 let. Nejvyšší soud při závěru, že každé řízení vždy nějakou dobu trvá, vychází z doby dvou let. Při úvaze, že výše uvedené rozmezí má být rovnoměrně rozloženo a horní hranice tohoto rozmezí se použije až u mimořádně dlouhých řízení, považoval za odpovídající, aby byla základní částka ročního odškodnění u řízení trvajícího 4 roky a 7 měsíců rovna částce 22 500 Kč. Celková nemodifikovaná částka finančního zadostiučinění proto pro žalobkyni činí 80 625 Kč, přičemž žalobkyni požadovaná základní částka ve výši přesahující 40 000 Kč za 1 rok řízení je již nepřiměřená.
9. Takto stanovenou základní částku odškodnění poté s přihlédnutím ke kritériím uvedeným v § 31a odst. 3 písm. b) až e) OdpŠk přizpůsobil okolnostem daného případu. Vyšel z toho, že řízení nebylo po právní, procesní a skutkové stránce složitější, neboť se jednalo o žalobu o náhradu nemajetkové újmy v souvislosti s nepřiměřenou délkou řízení. Posuzované řízení ale probíhalo na 3 stupních soudní soustavy a před Ústavním soudem, což si vyžádalo určitou časovou náročnost, pročez základní částku odškodnění snížil o 20 %. Dále vyšel z toho, že žalobkyně se svým chováním na délce řízení nepodílela, k modifikaci základní částky proto nepřistoupil. Stejně tak k modifikaci nevedl ani postup orgánů veřejné moci během řízení, neboť tato skutečnost byla zohledněna v závěru o celkové nepřiměřené délce řízení a ve stanovení finanční formy odškodnění. Popsal nekoncentrovaný postup soudu prvního stupně při zapůjčení odškodňovaného spisu Obvodního soudu pro Prahu 5, shledal jeho nečinnost v době od 31. 5. 2023, kdy se účastníci vyjádřili k žalobě pro zmatečnost, do 31. 1. 2024, kdy se konalo jednání. K výtkám žalobkyně ohledně postupu soudu při spojování věcí dodal jen tolik, že odškodňovací řízení není supervizí řízení posuzovaného, kdy za průtah lze označit jen zásadní procesní pochybení, jakým je třeba nepřezkoumatelnost rozhodnutí. Takový charakter postup soudu neměl, proto jej soud prvního stupně za průtah nepovažoval, když zároveň poukázal i na to, že věci ke společnému projednání spojil také Ústavní soud. Význam řízení pro žalobkyni považoval za standardní, a to i pro dobu trvání řízení o žalobě pro zmatečnost, neboť i v této části řízení byla v nejistotě ohledně výsledku řízení. Žalované potom nepřisvědčil v tom, že od okamžiku odmítnutí ústavní stížnosti měl být pro žalobkyni význam řízení snížený.
10. Výsledkem takto rozvedených úvah soudu prvního stupně je jeho závěr o snížení základního odškodnění o 20 % na výslednou částku 64 500 Kč. Vzhledem k tomu, že žalovaná zaplatila žalobkyni před podáním žaloby finanční zadostiučinění za nemajetkovou újmu z titulu nepřiměřené délky řízení v částce 36 000 Kč, soud prvního stupně přiznal žalobkyni výrokem I rozdíl těchto částek (28 500 Kč) a ve zbývajícím rozsahu (135 500 Kč) žalobu výrokem II zamítl. Přiznaný úrok

z prodlení odůvodnil ustanovením § 1968 a § 1970 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „o. z.“), § 2 nařízení vlády č. 351/2013 Sb. a rovněž § 15 odst. 1 OdpŠk s tím, že žalobkyně uplatnila nárok u žalované dne 12. 5. 2023, šestiměsíční lhůta k plnění uplynula dne 12. 11. 2023, následujícím dnem se žalovaná ocitla v prodlení. Proto ve výroku I přiznal žalobkyni rovněž zákonný úrok z prodlení z částky přiznané soudem ode dne 13. 11. 2023 do zaplacení a ve zbylém rozsahu výrokem II požadavek na zaplacení příslušenství za dobu, kdy žalovaná v prodlení nebyla, zamítl. O nákladech řízení mezi účastníky potom rozhodl podle zásady úspěchu ve věci vyjádřené v § 142 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.“), kdy jejich výši vyčíslil za použití vyhlášky č. 177/1996 Sb. Lhůtu k plnění žalované prodloužil, aby odpovídala podmínkám čerpání finančních prostředků ze státního rozpočtu, jimiž se žalovaná při výplatě peněžních plnění řídí. Dále nenavrhla zrušení části zákona č. 82/1998 Sb. týkající se zkrácení lhůty pro předběžné projednání nároku, když nepovažoval za závazný názor vyjádřený obiter dictum v nálezu Ústavního soudu sp. zn. II ÚS 1612/09.

11. Proti rozsudku soudu prvního stupně podaly včasné a přípustné odvolání žalobkyně i žalovaná, žalobkyně v rozsahu zamítavého výroku II a souvisejícího nákladového výroku III; žalovaná pak v rozsahu vyhovujícího výroku I a rovněž nákladového výroku III.
12. Žalobkyně ve svém odvolání namítla, že soud prvního stupně nesprávně posoudil otázku výše přiměřenosti zadostiucnění, kdy postup spočívající ve snížení základní částky pro instancnost řízení o 20 % bez provedení jiné korekce neodpovídá průběhu řízení a je projevem bagatelizace postupu rozhodujícího orgánu při vyřizování věci. Nepřihlédl přitom ke zmatečnosti postupu odvolacího soudu, který celkem dvakrát rozhodoval opravnými usneseními. Pokud takto došlo k opravě rozsudku ze dne 13. 10. 2021, č.j. 28 Co 309/2021-189, po více než 2,5 roce, jedná se o exemplární zmatečnost postupu, navíc za situace, kdy žalovaná podala návrh na opravu bezodkladně po doručení rozsudku v listopadu 2021. Poukázala na to, že opravování vlastních rozhodnutí je projevem nesoustředěného postupu soudu, a pokud se jedná o opakované opravování vlastních rozhodnutí, navíc zjevně zatěžující délku řízení, je takový postup v rozporu se základními principy soudního řízení. K opravě rozsudku došlo také v neprospěch žalobkyně, což bylo zjevně spojeno s nejistotou v jejím postavení. Dále uvedla, že řízení o žalovanou zjevně nedůvodně podané žalobě pro zmatečnost nadále pokračuje a uzavřela, že soud prvního stupně nehodnotil postup žalované v řízení, který je sice postupem účastníka řízení, ale jedná se o postup zjevně vadný a řízení zatěžující. Tato skutečnost sice není výslovně uvedena v § 31a odst. 3 OdpŠk, nicméně hodnocena by být měla. Žalobkyně proto navrhla změnu napadeného rozsudku, v jejímž rámci odvolací soud žalobkyni přizná další odškodnění a zaváže žalovanou k náhradě nákladů řízení.
13. Žalovaná v odvolání uvedla, že při stanovení přiměřeného zadostiucnění vyšla ze základní částky 15 000 Kč za jeden rok řízení (s výjimkou prvních dvou let, za které náleží částka poloviční) a z délky trvání posuzovaného řízení 4 roky (ke dni skončení předběžného projednání), přičemž z důvodu složitosti řízení přistoupila ke snížení základní částky zadostiucnění o 20 %. Soud prvního stupně správně konstatoval, že ke dni vyhlášení napadeného rozsudku posuzované řízení trvalo 4 roky a 7 měsíců a správně snížil základní částku zadostiucnění o 20 % z důvodu složitosti řízení. Nesprávně ale vyšel ze základní částky odškodnění ve výši 22 500 Kč za jeden rok řízení, odvíjející se od změny životní úrovně, kupní síly a znehodnocení měny v důsledku inflace. Není přitom důvod „valorizovat“ obecně používané rozmezí základní částky s ohledem na vysokou inflaci a zvyšující se životní úroveň v porovnání s rokem vydání Stanoviska, neboť takto stanovené zadostiucnění stále vyhovuje požadavkům judikatury ESLP, což Nejvyšší soud (a ostatně i soud Ústavní) potvrzuje ve své recentní judikatuře, kterou žalovaná v odvolání obsáhle citovala.
14. Žalovaná poukázala rovněž na skutečnost, že v posuzovaném řízení na straně žalující vystupovali tři účastníci, kteří se také domáhali náhrady nemajetkové újmy v souvislosti s nepřiměřenou délkou

téhož posuzovaného řízení, kdy u dalších dvou žalobců soudy obou stupňů vyšly ze základní částky 15 000 Kč za jeden rok trvání řízení, která byla snížena pro složitost věci o 20 %, přičemž u žalobkyně W. bylo odmítnuto jak dovolání, tak ústavní stížnost. Napadený rozsudek proto žalovaná považovala za překvapivý a nedůvodně se odchylojící od právních závěrů přijatých v obdobných kompenzačních řízeních týkajících se naprosto totožného posuzovaného řízení, pouze jiných osob na pozici žalobce. Přitom soud prvního stupně nijak neodůvodnil, čím je případ žalobkyně výrazně odlišný od dalších dvou případů.

15. Žalovaná rovněž nesouhlasila s tím, že by od okamžiku odmítnutí ústavní stížnosti (tedy od 9. 3. 2023) nebyl význam řízení pro žalobkyni snížený a že po dobu následně vedeného řízení o žalobě pro zmatečnost byl tento význam standardní. Naopak měla za to, že význam řízení pro žalobkyni je od 9. 3. 2023 nanejvýše nepatrný a za tento úsek řízení není třeba přiznávat peněžité zadostiučinění. Po tomto datu totiž bylo vedeno již jen řízení o žalobě pro zmatečnost, přičemž touto žalobou byla ve vztahu k žalobkyni napadena pouze nepatrná část výroku III rozsudku odvolacího soudu, která se týkala úroku z prodlení (jedná se o bagatelní částku 677,64 Kč). Význam řízení pro žalobkyni se také snížil tím, že Městský soud v Praze usnesením ze dne 23. 5. 2024 opravil svůj rozsudek ze dne 13. 10. 2021 v rozsahu, v jakém byl tento rozsudek napaden žalobou pro zmatečnost. Bez pochyby se pak význam řízení pro žalobkyni stal zcela nicotným nejpozději dne 12. 6. 2024, kdy proběhlo ústní jednání, při kterém se žalobkyně prostřednictvím svého právního zástupce dozvěděla, že žaloba pro zmatečnost byla vzata zpět právě s ohledem na provedenou opravu rozsudku odvolacího soudu.
16. Žalovaná se v odvolání rovněž vymezila proti správnosti výroku soudu prvního stupně týkajícího se úroků z prodlení a náhrady nákladů řízení. Z hlediska odškodňování újmy je třeba nahlížet odděleně na dvě části posuzovaného řízení, kdy první je zakončena dnem, kdy žalovaná vyřídila uplatněný nárok žalobkyně svým stanoviskem, neboť k tomuto dni byl zkoumán do té doby známý průběh posuzovaného řízení. Přiznané peněžité zadostiučinění, kterého se žalobkyni za tuto část posuzovaného řízení dostalo již v rámci předběžného projednání nároku, odpovídá újmě, kterou žalobkyně utrpěla, a není proto třeba přiznávat další finanční částku. Toto zadostiučinění navíc žalovaná zaplatila včas, nedostala se do prodlení, proto žalobkyni nenáleží úrok z prodlení a náklady řízení. Druhá část posuzovaného řízení probíhala po vydání stanoviska žalované. Žalobkyně má sice právo podat žalobu ještě v průběhu posuzovaného řízení, ale v takovém případě nelze žalovanou, která uplatněný nárok žalobkyně vyřídila včas, sankcionovat za to, že řízení dále probíhá a že se žalobkyně rozhodla nevyčkat do jeho skončení. Proto není možné spolu s přisouzeným zadostiučiněním přiznat také úrok z prodlení a náhradu nákladů řízení, neboť žalovaná se do prodlení nedostala a nezavinila zahájení soudního řízení. V této souvislosti žalovaná poukázala na rozhodovací praxi Městského soudu v Praze, jehož rozhodnutí citovala. Napadený rozsudek proto navrhla změnit tak, že se žaloba zamítá a žalované se přiznává náhrada nákladů řízení před soudy obou stupňů.
17. Žalobkyně s odvoláním žalované polemizovala, když upozornila na to, že posouzení přiměřenosti výše zadostiučinění je ryze právní otázkou a judikatura pracující s rozmezím 15 až 20 000 Kč za rok trvání řízení je pouze doporučující. Úvaha soudu prvního stupně o použití částky 22 500 Kč je přitom logická a nelze jí ničeho vytknout, naopak úvahy žalované naprosto popírají závěry náleзоvé judikatury Ústavního soudu, které žalobkyně citovala. Zabývala se i tím, že řízení nadále pokračuje před ESLP, přičemž i tuto část odškodňovacího řízení je nutno včítat do celkové délky řízení. Považovala za tristní, že žalovaná hovoří o bagatelnosti žaloby pro zmatečnost, kterou sama zcela nedůvodně podala, neboť právě toto řízení zatížilo celkovou délku řízení ne nepodstatným způsobem. Řízení o této žalobě totiž skončilo až dne 8. 8. 2024 doručením usnesení Městského soudu v Praze č.j. 28 Co 129/2024-380.

18. Odvolací soud přezkoumal napadené rozhodnutí včetně řízení, které jeho vydání předcházelo podle § 212 a § 212a o. s. ř. a částečně opodstatněným shledal jen odvolání žalované, především z důvodu nesprávného právního posouzení a navazujícího nesprávného výpočtu odškodnění žalobkyně. Odvolací soud věc projednal v nepřítomnosti žalobkyně, protože pro takový postup měl splněny zákonné podmínky § 101 odst. 3 o. s. ř. (předvolání k odvolacímu jednání bylo právnímu zástupci žalobkyně, který se z účasti na odvolacím jednání dne 30. 10. 2024 včas neomluvil, doručeno do jeho datové schránky dne 30. 9. 2024).
19. Odvolací soud především nepřehlédl, že řízení před ESLP vedené o stížnostech celkem tří stěžovatelů (mezi nimi je jako třetí stěžovatelka uvedena žalobkyně) proti České republice pod číslem žádosti 14025/23 a 14077/23 skončilo rozhodnutím publikovaným dne 10. 10. 2024 s výsledkem, že stížnosti jsou nepřijatelné, když stěžovatelé prostřednictvím svého právního zástupce (v průběhu řízení před vnitrostátními soudy) záměrně zveřejnili podmínky jednání o přátelském narovnání a návrh ve věci D. proti ČR, čímž porušili pravidla důvěrnosti, což je třeba považovat rovněž za zneužití práva na individuální stížnost. Stížnosti by v každém případě musely být prohlášeny za zjevně neopodstatněné, proto jsou i nepřijatelné a musely být odmítnuty.
20. Odvolací soud poté posoudil skutkové a právní závěry soudu prvního stupně, se kterým se shoduje v tom, že posuzované řízení trvalo nepřiměřeně dlouho. Řízení bylo zahájeno dne 11. 11. 2019 a ke dni vyhlášení napadeného rozsudku trvalo 4 roky a 7 měsíců, skončilo však až dne 28. 8. 2024 dnem právní moci rozhodnutí o žalobě pro zmatečnost, což znamená, že celkem trvalo 4 roky a 9 měsíců. Dále probíhající řízení před ESLP o zjevně nepřijatelné a neopodstatněné stížnosti žalobkyně odvolací soud do doby trvání posuzovaného řízení nevčítal, přesto v důsledku běhu času musel korigovat závěr soudu prvního stupně o celkové délce posuzovaného řízení.
21. Odvolací soud má potom za správný rovněž závěr prvostupňového soudu o tom, že ke dni vydání stanoviska žalované o předběžně uplatněném nároku (6. 11. 2023) trvalo posuzované řízení přesně 4 roky a že k tomuto dni žalovaná dobrovolně odškodnila žalobkyni částkou 36 000 Kč, když vyšla ze základní částky odškodnění 15 000 Kč ročně (což je celkem 45 000 Kč), kterou snížila o 20 % pro víceinstančnost řízení (žaloba ve věci byla potom podána až dne 18. 12. 2023).
22. Odvolací soud se však už nemůže ztotožnit s konstrukcí výše základní částky odškodnění, kterou soud prvního stupně provedl odlišným způsobem, než je tato částka stanovována dosavadní, dosud nepřekonanou judikaturou. Zvolil-li soud prvního stupně výši odškodnění částkou 22 500 Kč za 1 rok řízení (za současného snížení na polovinu pro první dva roky trvání posuzovaného řízení), jde o postup vybočující z konstantní rozhodovací praxe soudů všech stupňů. Tento postup je navíc v přímém rozporu s rozhodnutími soudu I. a II. stupně, a dokonce i soudu Nejvyššího a Ústavního v souběžných věcech týkajících se dalších dvou účastníků původního extrémně dlouhého řízení vedeného před Obvodním soudem pro Prahu 5 pod sp. zn. 15 C 143/2014.
23. Ve věci žalobkyně Š. W. proti České republice totiž Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 18. 10. 2023, č.j. 11 Co 199/2023-99, kterým byl částečně změněn rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 10. 5. 2023, č. j. 22 C 10/2023-70, vyšel při stanovení základní částky odškodnění z částky 15 000 Kč za rok řízení (za první dva roky řízení z částky poloviční), když sice považoval za správný odkaz tamější žalobkyně na doporučující charakter Stanoviska, avšak v poměrech posuzované věci neshledal důvody, pro které by se měl od Stanoviska (a na něj navazující judikatury) odchýlit. V uvedené věci Městský soud v Praze rovněž poukázal na to, že jím posuzované řízení (jde o řízení o obdobném nároku týkajícím se odškodňování nepřiměřené délky řízení vedeného pod sp. zn. 15 C 143/2014) vykazovalo výrazně zvýšenou složitost instanční, neboť probíhalo ve třech stupních soustavy obecných soudů, jakož i před Ústavním soudem, a proto považoval za odpovídající snížení základní částky odškodnění o 20 %.

24. Dovolání žalobkyně proti uvedenému rozsudku Městského soudu v Praze bylo odmítnuto usnesením Nejvyššího soudu ze dne 15. 5. 2024, č. j. 30 Cdo 163/2024-142, ve kterém se dovolací soud výslovně zabýval výtkou dovolatelky, že „základní částky za rok trvání řízení stanovené Stanoviskem by měly být valorizovány s ohledem na dobu, která od jejich stanovení uplynula a turbulentní dobu posledního roku spojenou s extrémní inflací“ a uvedl, že „ani při jejím řešení se odvolací soud od judikatury Nejvyššího soudu neodchýlil, pokud uzavřel, že k takové valorizaci důvod není; vyšel přitom z rozmezí základních částek uvedeného ve Stanovisku a při stanovení základní částky přihlédl k individuálním okolnostem daného případu... Nejvyšší soud tudíž nevyhověl požadavku žalobkyně, aby uvedenou otázku vyřešil jinak, neboť neshledal žádný důvod se od své dosavadní judikatury odchýlit, a to ani s ohledem na dovolatelkou předestřenou argumentaci“.
25. Proti tomuto usnesení Nejvyššího soudu podala žalobkyně ústavní stížnost, která byla odmítnuta usnesením Ústavního soudu ze dne 25. 7. 2024, sp. zn. I. ÚS 1865/24 s odůvodněním, že „v nyní projednávané věci obecné soudy svůj postup srozumitelně a logicky odůvodnily. Ačkoliv byla základní částka zadostiucnění obecnými soudy určena ve výši podle 13 let starého stanoviska z roku 2011, dospěl Ústavní soud k závěru, že to samo o sobě ještě neústavnost napadených rozhodnutí nezpůsobuje. Jak Ústavní soud vyslovil v citovaném usnesení sp. zn. IV. ÚS 2459/23 (zejména body 8 až 10), skutečnost, že Nejvyšší soud dosud nezměnil svoji ustálenou judikaturu v otázce základní částky zadostiucnění, a to v návaznosti např. na inflaci nebo obecně proměnu hospodářských poměrů, nepředstavuje ještě natolik excesivní okolnost, aby napadená rozhodnutí nebylo možno považovat za ústavněprávně přijatelná. V citované věci Ústavní soud rovněž neshledal, že by samotné nezvýšení základní částky zadostiucnění, vycházející ze stanoviska, s ohledem na hospodářské poměry porušovalo právo stěžovatelky na soudní ochranu. Je tomu tak zejména proto, že uvedená základní částka zadostiucnění je pouze pomůckou, obecné soudy jsou povinny individuálně posoudit každý případ a stanovit adekvátní zadostiucnění, případně i mimo rozpětí stanovené Nejvyšším soudem v uvedeném stanovisku“.
26. Ve věci žalobce R. D. proti České republice Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 28. 3. 2024, č. j. 36 Co 22/2024-191, kterým byl částečně změněn rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 20. 11. 2023, č. j. 14 C 132/2022-134, při stanovení základní částky odškodnění uvedeného žalobce rovněž vyšel z částky 15 000 Kč za rok řízení (za první dva roky řízení z částky poloviční), když neshledal důvodnou jeho námitku, že by částky přiměřeného zadostiucnění s ohledem na inflaci měly být „valorizovány“, a to s poukazem na dlouhodobou judikaturou zastávané závěry, kterou v rozhodnutí citoval. Městský soud v Praze také považoval za správný závěr soudu prvního stupně o snížení takto stanovené základní částky odškodnění o 20 %, přičemž přímo odkázal na obdobné závěry prezentované v odůvodněném rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 18. 10. 2023, č. j. 11 Co 199/2023-99.
27. Přestože tedy ve skutkově a právně obdobných věcech, týkajících se nároků osob odškodňovaných za nepřiměřenou délku původního řízení ve věci sp. zn. 15 C 143/2014, obdrželi tito další žalobci odškodnění za nepřiměřenou délku jejich odškodňovacích řízení vycházející z částky 15 000 Kč ročně při snížení základní náhrady o 20 % z důvodu projednávání věci ve více stupních soudní soustavy, což považoval za adekvátní jak Nejvyšší, tak také Ústavní soud, soud prvního stupně závěry z těchto řízení za podstatné nepovažoval. Při svém rozhodování se naopak v rozporu s ustanovením § 13 o. z. odmítl zabývat těmito po skutkové a právní stránce obdobnými případy a nepodal žádné, natož přesvědčivé, vysvětlení důvodu své odchylky od závěrů zbývajících dvou odškodňovacích řízení, která se s případem žalobkyně v podstatných znacích shodují.

28. Odvolací soud tento postup za správný nepovažuje, ztotožňuje se však se soudem prvního stupně v závěru o nezbytném snížení základní náhrady odškodnění o 20 %, neboť tato korekce je jednak adekvátně odůvodněna, a navíc je zcela v souladu se zmíněnými rozhodnutími v obdobných odškodňovacích řízeních. Důvody pro jakékoliv další snížení či naopak zvýšení základní náhrady ve shodě se soudem prvního stupně neshledal.
29. Odvolací soud proto upřesnil délku trvání posuzovaného řízení na 4 roky a 9 měsíců, což při správně stanovené základní náhradě 15 000 Kč za rok trvání řízení (při snížení na polovinu za první dva roky) odpovídá částce 56 750 Kč. Soud prvního stupně potom správně tuto základní náhradu snížil o 20 %. Výsledkem je částka 45 000 Kč. Protože žalovaná zaplatila žalobkyni v rámci předběžného projednání nároku částku 36 000 Kč, zbývá k odškodnění pouze částka 9 000 Kč.
30. Z uvedených důvodů proto odvolací soud změnil napadený rozsudek ve vyhovujícím výroku I podle § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř. jen tak, že žalobu zamítl co do rozdílové částky 19 500 Kč s příslušenstvím a ve zbývajícím rozsahu, tedy co do částky 9 000 Kč, jej podle § 219 o. s. ř. potvrdil. Jako správný potvrdil rovněž jeho zamítavý výrok II.
31. Odvolací soud se poté zabýval požadavkem žalobkyně na přiznání příslušenství z přisouzené částky, přičemž se ztotožnil s žalovanou, že žalobkyně na úrok z prodlení nárok nemá, neboť žalovaná ji v rámci předběžného projednání nároku mimosoudně odškodnila částkou 36 000 Kč, jejíž výše odpovídá částce, kterou by k datu 6. 11. 2023 (datum vydání stanoviska žalované o předběžném projednání nároku) přiznal i soud (tedy 15 000 Kč ročně, v té době za 4 roky trvání řízení, při snížení o 20 %). Odvolací soud se v této souvislosti ztotožňuje se závěrem prezentovaným v rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 10. 5. 2022, č. j. 16 Co 47/2022-136, z něhož plyne, že „pokud žalovaná mimosoudně odškodnila žalobce částkou, jejíž výše odpovídá částce, jež by žalobci přiznal i soud, v době, kdy zatím neuplynula 6měsíční lhůta stanovená v § 15 odst. 1 zákona, nevzniklo žalobci právo na úroky z prodlení ani z těch částek, které jsou z důvodů plynutí času a neskončení řízení soudy žalobci následně přiznávány“.
32. Žalobkyně byla před podáním žaloby žalovanou dobrovolně odškodněna částkou 36 000 Kč, která k datu tohoto odškodnění odpovídala částce, kterou by v této době měl správně přiznat i soud, nemá proto nárok na úroky z prodlení z částek, které jí byly z důvodů plynutí času a neskončení posuzovaného řízení následně přiznány v řízení o odškodnění.
33. Proto odvolací soud podle § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř. změnil napadený rozsudek ve výroku I rovněž tak, že zamítl žalobu také co do celkového úroku z prodlení.
34. O povinnosti k náhradě nákladů řízení vedeného před soudy obou stupňů odvolací soud rozhodl podle § 151 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o. s. ř., když žalobkyně uspěla v řízení vedeném před soudy obou stupňů, neboť jí bylo přiznáno zadostiučinění nemajetkové újmy v penězích (bez ohledu na výši přiznaného zadostiučinění se považuje za plný úspěch ve věci, dosáhne-li poškozený satisfakce uložením povinnosti škůdce nahradit mu nemateriální újmu v penězích anebo poskytnout mu morální satisfakci, popř. dosáhne konstatování porušení práva (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 5. 2. 2014, sp. zn. 30 Cdo 2707/2013)).
35. Náklady řízení před soudy obou stupňů potom sestávají ze zaplaceného soudního poplatku ve výši 2 000 Kč a dále z odměny advokáta stanovené dle § 6 odst. 1, § 7 bod 5 a § 9 odst. 4 písm. a) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif (dále jen „a. t.“) za 6 úkonů právní služby po 3 100 Kč počítaných z tarifní hodnoty 50 000 Kč (převzetí zastoupení, sepsání žaloby, vyjádření ze dne 29. 2. 2024, účast u jednání dne 12. 6. 2024, sepsání odvolání a vyjádření k odvolání žalované) a rovněž 6 náhrad hotových výdajů po 300 Kč podle § 13 odst. 4 a. t. Celkové náklady žalobkyně ve výši 26

684 Kč (zahrnující podle § 137 odst. 3 o. s. ř. rovněž 21 % DPH z odměny advokáta a náhrady jeho hotových výdajů) byly přisouzeny v prodloužené pariční lhůtě (§ 160 odst. 1 věta druhá o. s. ř.) a na zákonné platební místo (§ 149 odst. 1 o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat dovolání do dvou měsíců od jeho doručení. Dovolání se podává u soudu prvního stupně a rozhoduje o něm Nejvyšší soud.

Proti výroku o nákladech řízení není dovolání přípustné [§ 238 odst. 1 písm. h) o. s. ř.].

Praha 30. října 2024

JUDr. Ladislava Mentbergerová v.r.
předsedkyně senátu